

Kaliforniya'da İki Şirkete Gen Hizmeti Ruhsatı Verildi

Kaliforniya'da müşterilerine genleri hakkında bilgi sağlayan iki şirket, çalışmayı sürdürebilmek için gereken ruhsatı aldı. Haziran ayında Kaliforniya Halk Sağlığı Dairesi 'müşterilerine doğrudan genetik testler yapan' 13 şirkete, etkinliklerini durdurmaları yönünde mektup yazmış, bunun üzerine kamuoyunda ateşli bir tartışma başlamıştı. Mektuplar, bu şirketlerin çalışabilmek için devletten ruhsat almadan Kaliforniya'da müşteri edinemeyeceğini bildiriyordu. Ayrıca genetik testlerin istenmesi sürecine doktorların da katılmasını zorunlu kılıyordu. Navigenics ve 23andMe adlı şirketlere verilen ruhsat sayesinde, bu tartışma sona erdi.

Mektuplar, eyalet ve ülke çapındaki yöneticilerin internet üzerinden satılan testlerin doğruluğu ve geçerliliği konusunda gitgide daha çok endişelenmeye başladıklarının en güncel kanıtıydı. Ama devletin bu müdahalesi, sıkı kuralların ümit vaat eden yeni bir endüstrinin önünü kesebileceği yönünde de endişe yaratmıştı. Her iki taraf da sorunun çözümlenmesinden yanaydı.

Mektup alan şirketler arasında dikkati en çok çekenler Navigenics ve 23andMe oldu. Her ikisi de Kaliforniya'daki Silikon Vadisi'nde bulunuyor ve her ikisi de insanın tüm genomunu tarayarak çeşitli hastalık riskleriyle ilgili çeşitli bilgiler sağlayan ve maliyeti 1000-2500 dolar arasında değişen hizmetler sunuyor. Google, 23andMe'nin finansörlerinden biri ve şirketin kurucularından Anne Wojcicki, Google'ın kurucu ortaklarından Sergey Brin ile evli.

Söz konusu şirketler, tıbbi test

yapmadıklarını, kişisel genetik bilgi hizmeti verdiklerini ve müşterilerin kendi DNA'larından elde edilen bilgilere erişme hakları olduğunu savundu. Şirketler ayrıca ruhsata gerek olmadığını çünkü DNA örneklerinin asıl testlerinin ruhsat sahibi başka laboratuvarlar tarafından yapıldığını belirttiler. Ancak iki şirket de ham genetik veriyi yorumlama işini kendileri yapıyor. Billingsley'in söylediğine göre şirketlerin kullandığı süreçler incelendikten sonra artık devlet, şirketlerin veriyi bilimsel literatüre dayanarak yorumladığı konusunda tatmin olmuş durumda.

Navigenics'in yöneticilerinden Mari Baker, sonuçtan memnun olduğunu söyledi, "Bu, sonuçta herkesin kazandığı bir durum." dedi. "Sonunda devlet süreci hızla ilerletti. İnanılmaz derecede duyarlı davrandılar." Billingsley, İzlanda'da müşterilerine benzer bir gen tarama hizmeti sunan DeCode Genetics adlı şirketin de devlete ruhsat için başvurduğunu, devletinse daha çok bilgi talep ettiğini bildirdi.

Billingsley, haziranda söz konusu mektubu alan şirketlerden dördünün Kaliforniya'da bu hizmeti vermemeyi kabul ettiğini, geri kalanların da ya ruhsat için başvurduğunu ya da devlet temsilcileriyle görüşmeler yaptığını söyledi. Her iki taraf da düzenlemelerin gözden geçirilmeye devam etmesi gerektiği konusunda aynı görüşteydi. 23andMe'den Avey, "Biz var olan düzenlemeler içinde çalışmayı denedik; ancak yeni durumda düzenlemelerle ilgili sürekli tartışma olacağını düşünüyoruz." dedi. Navigenics'ten Baker da "Bu konunun eyalet düzenlemeleriyle, parça parça değil de ülke çapında düzenlemelerle çözülmesi gerektiğini düşünüyoruz." dedi.

İlay Çelik

http://www.nytimes.com/2008/08/20/business/20gene.html?_r=1&ref=health&oref=slogin

